

Ida
Linde

**Oporuka
djevojčice-
stroja**

Zagreb, 2019.

Ida
Linde

**Oporuka
djevojčice–
stroja**

Sa švedskog
prevela Željka Černok

Ja sam Djevojčica-Stroj.
Svi će umrijeti, ali ja ću umrijeti prva.

Moj brat Sören ide na sve nogometne utakmice u gradu
i skuplja limenke za reciklažu.
Jednom je otišao do Stockholma
iako poslije nikome nije bilo jasno kako je to izveo.
“Dobra je to bila tekma, onda u Stockholmu”,
Sören zna reći.

Sörenov je glas teško čuti
kao da uvijek pada snijeg između njega
i njegove okoline.

Kad trener Stig hoda uz crtu
Sören mu viče
“Stig! Stigge! Stickan!”

Sören kaže ženi pored sebe
“Stig je stvarno dobar tip”
i kreće dalje u potragu.

Jednog će dana Sören predati sve limenke u reciklažu i
obogatiti se.
Onda će kupiti poklon Stigu
jer Stig tako dobro radi svoj posao.

Ja sam Djevojčica-Stroj.
Svi će umrijeti, ali ja ću umrijeti prva.

Znam ispeći kruh. Brzo čitam. Imam tetovažu.
Imam dva pitanja:

1. Što ćete učiniti s mojim prljavim rubljem?
Hoće li netko uzeti moje gaćice
prisloniti ih na nos i reći
“Bože kako mi nedostaje Djevojčica-Stroj?”
2. Što ćete učiniti s mojim namirnicama?
Smije li se piti mlijeko mrtve žene?

Otac je bio taj koji je Sörenu sredio posao.
Sören je trebao ignorirati natpis koji je uvijek jako
poštovao:

“Pristup travnjaku nije dozvoljen
u suprotnome prijeti izbacivanje sa svih utakmica.”

Sören je trebao iscrtati te lijepe bijele linije,
ograničiti igrače i pogledao me ravno u oči i rekao
da je to kao snijeg
i da ima istu funkciju.

Bio je to prvi put da je hodao po nogometnom igralištu.

Glava je tražila dobro poznato željezo
a ne travu.

Sljepoočnica u dodiru sa strojem.

Otac je rekao da je krv brzo potekla preko aut-linije.

Nijedno igralište nema ružičaste crte.

Dok lijes nose preko polja
zemlja leži licem okrenuta prema gore.

Na sprovodu je otac rekao
“Onaj kojeg Bog voli umre mlad.”

Uzela sam limenke. Sedam sam ih dana u trgovini
vraćala u reciklažu.

Za novac sam kupila poklon
koji trener Stig nije htio uzeti.

Stig je htio pojebati Djevojčicu-Stroj
“Da vidi kako smrt izgleda”
a ja sam razmišljala kako smrt izgleda kao moj brat Sören.

U zamjenu za spolni odnos svi igrači na sljedećoj utakmici
nose crne trake oko ruku u sjećanje na mog brata.
Domaći tim pobjedi sa 4:1
u zadnjoj utakmici sezone.

Prisiljena sam reći ocu za tetovažu
jer će me on morati identificirati u mrtvačnici.

“Ne, to nije moja kći
jer ona nema tetovaže”

a ja ću ostati sama ležati pod kamenom.

Tetovaža prikazuje dva stabla
i jednu osobu koja im je okrenula leđa.

Moj otac je nogometni sudac
koji uvijek trči
s crvenim kartonom u ruci.

Kao stalno podsjećanje igračima
da su u njegovoj milosti.

Prije nego što zaspem gomilam riječi u glavi,
to nam je zajedničko, meni i ocu.
Ali kad ga zamolim da mi priča o drveću
onda ušuti,
a ja pričam o brezi ispred mog prozora,
kako je viša od kuće
i kako se
dok sjedim za kuhinjskim stolom
oporuka obavija oko debla.

Rekla sam ocu
da čovjek
za svog života
nikada ne uspije doživjeti
onoliko svjetskih nogometnih prvenstava
koliko bi htio.

Devedeset minuta finala uz produžetke
je ništa drugo do čekanje na smrt.

Moj otac često priča o Garyju Linekeru.
Cijela karijera, a nikada ni
crvenog ni žutog kartona.
Pitam čega se Gary Lineker toliko bojao
ali otac ne želi odgovoriti.

Sin jedinac je mrtav i lice mu je postalo drukčije,
ono što je čekalo u pozadini, sada je izašlo van.
Vidim novu žilu na očevu tijelu, od vrata
pa dalje
poput riječne delte preko prsa.
Krv pokušava pronaći put, a da se ne dotakne tuge.

Umre jedne nedjelje.
Drvo padne preko njega,
naizgled bez razloga.
Gradski nogometni sudac je mrtav
i nitko od igrača ne želi komentirati
smrt za novine.

Svi znaju da je to Bog učinio.
Moj je otac živio od njegove milosti.

Godine se slažu poput dodatnih godova u oku
a tuga mijenja oštrinu zjenice.

Na groblju nadgrobni spomenici stoje u stavu mirno
za one koji su živjeli lica okrenutog prema gore.

Ono crveno u dubini
ponekad mi prsne preko oka.
No drvo samo nastavi stvarati godove
na deblu, zemlja propada
i još jedan seljak proda svoje imanje.

“Vrijeme brzo prolazi kad ljudi umiru”,
kaže žena koju su poslali za ispomoć u kući
prije nego što izađe iz kuhinje.

Ja sam Djevojčica-Stroj.

Ležim u krevetu
i čujem je kako stavlja mlijeko u hladnjak.
Rijetko razgovaramo.

Trebala bih joj reći
da se nikada toliko ne bojimo smrti
da ne umremo.

Ispomoć u kući dolazi jednom tjedno.
Oboje znamo da je ona ta
koja će me pronaći
i da je to njezin posao.

Mogla sam početi raditi u šumi.

Ja koja sam sve nadživjela
sjetim se da sam se rodila kao motocikl,
da sam bila besmrtna
ali mi je ulje zamijenjeno krvlju.

Čujete li djecu u školskom dvorištu
kako pokušavaju naučiti strojne pjesme?

Ovdje su svi papiri, sređeni.
Rok trajanja namirnica je još
tjedan dana.
Odjeća ide armiji spasa.
Prljave gaćice sam zgužvala,
ostavit ću ih ovdje, na dnu kreveta. *Baci ih.*

Uskrsnut ću
kad zupčanici budu postavljeni na svoja mjesta.

Ja sam Stroj.
I svojim velikim prstima blistavima od ulja
Bog me rastavlja. Komad po komad.
Pere svaki vijak i maticu.
Slaže ih na bijelu plahtu.

Ida
Linde

**Maskinflickans
testamente**

Det är jag som är Maskinflickan.
Alla ska dö men jag ska dö först.

Min bror Sören går på stadens alla fotbollsmatcher
och samlar pantburkar.
Han åkte till Stockholm en gång
även om ingen i efterhand kad förstå hur det gick till.
“Det var en bra match den där gången i Stockholm”
brukar Sören säga.

Sörens röst är svår att höra
som att det alltid faller snö mellan honom
och hans omgivning.

När tränare Stig går längs sidlinjen
ropar Sören efter honom
“Stig! Stigge! Stickan!”

Sören säger till kvinnan bredvid att
“Stig, det är en bra kille han”
och fortsätter att leta.

En dag ska Sören panta alla burkar och bli rik.
Då ska han köpa en present till Stig
eftersom Stig gör ett sådant bra jobb.

Det är jag som är Maskinflickan.
Alla ska dö men jag ska dö först.

Jag kan baka bröd. Jag läser fort. Jag har en tatuering.
Jag har två frågor:

1. Vad kommer ni att göra men min smutsvätt?
Kommer någon plocka upp mina trosor,
trycka dem mot näsan och säga
"Gud vad jag saknar Maskinflickan"
2. Vad kommer ni att göra med mina färskvaror?
Kan man dricka en död kvinnas mjölk?

Det var far som ordnade arbete åt Sören.
Sören skulle ignorera den skylt han alltid noga
respekterat:

“Gräsmattan får ej beträdas
beivras med utestänging från allsvenska matcher”

Sören skulle lägga ut de vita vackra linjerna,
begränsa spelarna och han tittade rakt på mig och sa
att det är som snö
och att det fyller samma funktion.

Det var första gången han gick över en fotbollsplan.

Huvudet sökte sig bort från gräset
mot det välbekanta järnet.

Tinningen mötte maskinen.
Far sa att blodet snabbt flöt ut över sidlinjen.
Inga fotbollsplaner har rosa streck.

När kistan blir buren längs åkrarna
ligger jorden med ansiktet vänt uppåt.

På begravningen sa far
"Den Gud älskar dör ung"

Jag tog burkarna. I sju dagar stod jag på Konsum
och pantade.

För pengarna köpte jag en present
som tränare Stig inte ville ha.

Stig ville knulla Maskinflickan

“För att hur döden ser ut”

och jag tänkte att döden ser ut som min bror Sören.

I utbyte mot samlag spelar alla spelare i sorgeband
för min bror

Hemmalaget vinner med fyra mål mot ett
i säsongens sista match.

Jag är tvungen att berätta för far om tatueringen
eftersom han ska identifiera mig på bårhuset.

“Nej, det där är inte min dotter
ty hon har inga tatueringar”

och jag ska ligga ensam under stenen.

Tatueringen föreställer två träd
och en människa som vänder träden ryggen.

Min far är fotbollsdomaren
som alltid springer runt
med det röda kortet i handen.

En ständig påminnelse till spelarna
att de bara spelar på nåder.

När jag ska sova ramsar jag ord i huvudet,
detta har jag och min far gemensamt.
Men när jag ber honom tala om träden
är han tyst,
och jag talar om björken utanför mitt fönster,
att den är högre än själva huset
och att när jag sitter vid köksbordet virar
testamentet sig runt stammen.

Min far talar ofta om Gary Lineker.
En hel karriär utan att någonsin få sitt namn noterat
på varken rött eller gult kort.
Jag frågar vad Gary Lineker var så rädd för
men far vill inte svara.

Den enda sonen är död och ansiktet blir ett annat,
det som väntat bakom träder fram.
Jag ser en ny åder på min fars kropp, från halsen
och vidare ut
som ett floddelta över bröstet.
Blodet försöker finna en väg förbi sorgen.

Jag har sagt till min far
att man aldrig får uppleva
så många världsmästerskap
som man tror under en livstid.

Finalens nittio minuter plus tillägg
är inget annat än väntan på döden.

Han dör en söndag.
Ett träd faller, till synes utan anledning,
över honom.
Stadens fotbollsdomare är död
och ingen spelare vill kommentera
dödsfallet i tidningen.

Alla vet att det är Gud som gjort det.
Min far har bara levt på nåder.

Åren lägger sig som extra ringar runt iris
och sorgerna ändrar skärpan i pupillen.

På kyrkogården står stenarna resta i givakt
för dem som levde med ansiktet uppåt.

Det röda längst in
spicker ibland ut över ögat.
Allt eftersom lägger träden nya ringar
runt stammarna, jorden eroderar
och ännu en bonde säljer sin mark.

“Tiden går fort när folk dör”
säger hemsamariten innan hon går ut i köket.

Det är jag som är Mackinflickan.

Hemsamariten kommer en gång i veckan.
Vi vet båda att det är hon
som kommer att hitta mig
och att det är hennes arbete.

Jag skulle kunna ha tagit arbete i skogen.

Jag som överlevde alla
kommer ihåg att jag föddes som motocykel,
att jag var odödlig
men att min olja byttes ut mot blod.

Jag ligger i sängen
och hör hur hon stuvar om mjölken i kylskåpet.
Vi talar sällan med varandra.

Jag borde säga till hemsamariten
att vi aldrig blir så rädda för döden
att vi inte dör.

Hör ni hur barnen försöker lära sig maskinsånger
på skolgården?

Häe ligger alla papper i ordning.
Kylvarornas bäst-före-datum sträcker sig
genom en vecka i tiden.
Kläderna ska till frälsningsarmén.
Mina smutsiga trosor har jag knölat ihop,
jag lägger dom här vid fotändan. *Släng dom.*

Jag kommer att ställa mig upp igen
när kugghjulen satts på plats.

Jag är Maskinen.
Och Gud med sina stora lysande och oljiga fingrar
plockar isär mig. Bit för bit.
Tvättar varje skruv och mutter.
Lägger de alla på ett vitt lakan.

Ida
Linde

**The
Machine girl's
will**

Translated from the Swedish
by Irene Ödmark Hall

It is me. I am the Machine Girl
We are all going to die
but I will be the first to go.

Sören my brother goes to all the city's football matches
and collects empty cans.
He went to Stockholm once
even if no one afterwards can understand how he did it.

“It was a good match that time in Stockholm”
Sören would say.

Sören's voice is difficult to hear
like it is always snowing between him
and his surroundings.

When Coach Stig walks down the sideline
Sören cries out after him:
“Stig! Stigge! Stikkan!”

Sören tells the woman next to him that
“Stig, he is a good guy”
and carries on with searching.

One of these days Sören will get deposit on all the cans
and get rich.
Then he will buy a present for Stig
because Stig does such a good job.

It is me. I am the Machine Girl.
We are all going to die
but I will be the first to go.

I can bake bread. I read fast. I have a tattoo.
I have two questions:

1. What will you do with my dirty laundry?
Will someone pick up my panties
press them to their nose and say
“God how I miss the Machine Girl?”
2. What will you do with my perishables?
Can one drink a dead woman’s milk?

It was father who got Sören his job.
Sören would ignore the sign he had always
so carefully obeyed:

“Keep off the grass. Trespassers will be prohibited
from attending National Matches”

Sören would trace the beautiful white lines
confining the players and he looked me straight in the
eyes and said
it is just like snow
and they have the same purpose

It was the first time he walked across a football field.

His head sought out the well known metal
away from the grass.

The temple met the machine.
Father said his blood quickly poored over the sideline.
No football fields have pink lines.

When the coffin is carried alongside the fields
the earth is lying face up.

At the funeral father said
“Those whom God loves die young”

I took the cans. For seven days I returned
the cans for their deposit.
For the money I bought a present
that Coach Stig did not want.

Stig wanted to screw the Machine Girl
“To see what death looks like”
and I thought death looked just like my brother Sören.

In exchange for intercourse all the players wear
mourning bands
for my brother.
The home team wins with four goals to one
in the last match of the season.

I have to tell father about my tattoo
because he will be the one identifying me at the morgue.

“No that is not my daughter
because she has no tattoos”

and I will lie alone under the headstone.

The tattoo is of two trees
and a person whose back is turned towards them.

My father is the football ref
who is always running around
with the red card in his hand.

A constant reminder to the players
that they are only playing by his grace.

When I am going to sleep I juggle words in my head
I have this in common with my father.
But when I ask him to tell about the trees
he is silent
and I talk about the birch outside my window
that is taller than the house itself
and when I sit at the kitchen table the testament
snakes its way aound the trunk.

I have told my father
that one will never experience
as many world cups
as one thinks during one's lifetime.

The final's ninety minutes plus overtime
is nothing other than waiting for death.

My father often talks about Gary Lineker.
A whole career without ever having had his name
on a red or yellow card
I ask what Gary Lineker was so afraid of
but father won't answer.

His only son dead, his face become another
what has been waiting behind comes forward.
I saw a new vein on my father's body
from the neck down
like a river delta across his chest.
The blood trying to find a way past the sorrow.

He dies on a Sunday.
A tree falls over him for no apparent reason.
The football ref is dead
and no player wants to comment on his death in the paper.

Everyone knows that God did it.
My father only lived by his grace.

The years settle themselves like extra rings around the iris
and the sorrows alter the acuity of the pupil.

At the cemetery the headstones stand to attention
for those who lived facing the sky.

The red epicenter
sometimes burst across the eye.
Eventually the trees grow new rings around their trunks
the earth erodes
and yet another farmer sells his lands.

“Times move quickly when poeple die”
says the help Samaritan before she goes into the kitchen.

I am the Machine Girl.

I lie in bed
hear her arranging the milk in the refrigerator.
We seldom talk to one another.

I should tell her
that we are never so afraid of death
that we won't die.

She comes once a week.

We both know that she will be the one who finds me
and that is her job.

I could have gotten a job in the forest.

I who survived everyone
remember that I was born a motorcycle
that I was immortal
but that my oil was replaced with blood.

Do you hear the children trying to learn machine songs
in the school yard?

Here all the papers are in order.
The best-by date of the perishables extends
a week ahead.
The clothes will go to the Salvation Army.
I have blunded my dirty panties
I putt hem here by the foot of my bed. *Throw them away.*

I will rise again
when the cog wheels are put in place.

I am the Machine.
And God with his big fingers glowing with oil
picks me apart. Bit by bit.
Cleans every nut and bolt.
Places them all on a white sheet.

On the author

Ida Linde was born in 1980, grew up in Umeå but now lives in Stockholm where she is a teacher of Creative Writing at Biskop-Arnös Writers School. She debuted in 2006 with the poetry collection/poetic prose novel *Maskinflickans testamente / The Machine girl's will* that revolves around football and personal loss. Linde has written a variety of critically acclaimed novels, among them *En kärleksförklaring / A Declaration of Love* and *Norrut åker man för att dö / You Go North in Order to Die*. Her second collection of poems *Räkneboken / Counting Book*, is as much a collection of aphorisms as it is a veritable textbook. She also writes and directs for theater. Whatever the genre, Linde has been known for a linguistic density and an alarmingly poetic suggestion. Her first collection of poems was translated into Icelandic in 2014.

O pjesnikinji

Ida Linde, rođena 1980. godine, odrasla je u Umei, a danas živi u Štokholmu, gdje predaje kreativno pisanje u Školi za pisce Biskop-Arnös. Debitirala je 2006. godine pjesničkom knjigom ili, po drugima, fragmentarnim poetskim romanom *Maskinflickans testamente* (Oporuka Djevojčice-Stroja), čije ulomke donosimo u ovom prijevodu. Ida Linde otada je objavila niz romana koje je kritika pohvalila a javnost dobro prihvatila, a nedavno se pojavila i njena druga pjesnička knjiga, *Räkneboken* (Knjiga računa). Bez obzira na to u kojem se žanru okušala, Linde je prepoznatljiva po specifičnoj jezičnoj gustoći i upečatljivoj pjesničkoj sugestivnosti. Pjesnički prvijenac preveden joj je na islandski jezik 2014. godine. Piše i režira i za kazalište.

Impresum

Goranovo proljeće

Edicija

Versopolis

Urednik

Marko Pogačar

Lektura i korektura

Ana Brnardić

SKUD "Ivan Goran Kovačić"

Zagreb, Opatovina 11

info@igk.hr

www.igk.hr

Za nakladnika

Tomislav Kosovec

Oblikovanje knjige

Tina Ivezić

Damir Prizmić

Tisak

Sveučilišna tiskara, Zagreb

Naklada

1000 primjeraka

CIP zapis je dostupan u
računalnome katalogu Nacionalne
i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 001022935.

ISBN 978-953-6126-63-7

VERSOPOLIS

where
poetry
lives

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

sku^{igk}

